

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032 OSLO

Vår dato:	Vår referanse:	Deres/Dykkar dato:	Deres/Dykkar ref:	Saksbehandler:	Telefon:
24.04.2008	2008/222	28.01.2008	200800545-/KOE	Fred E. Nilsson	32869867

INNSTILLINGEN FRA STJERNØ-UTVALGET NOU 2008: SETT UNDER ETT - HØRINGSSVAR FRA HØGSKOLEN I BUSKERUD

Det vises til departementets brev datert 28.01.08 og utvalgets innstilling levert 22.01.08.

Høgskolens styre vedtok enstemmig vedlagte høringsuttalelse i styremøte 17. april.

Styrets vedtak:

1. Styret vedtar vedlagte utkast til høring, med de eventuelle tilføyelser som fremkommer i møte.
2. Styret oppfordrer departementet til å iverksette enkelte av de tiltak utvalget foreslår med sikte på å styrke utdanningen og forskningen, før behandling av eventuelle strukturendringer.

Høgskolen har strukturert sin uttalelse i samsvar med kapittelinnndelingen i innstillingen, og de momenter departementet spesielt ønsker kommentarer til. Høgskolen ser frem til videre dialog med departementet vedrørende de spørsmål og løsninger utvalget har tatt opp.

Med hilsen
Høgskolen i Buskerud

Kristin Ørmen Johnsen
rektor

Vedlegg: Høring fra Høgskolen i Buskerud
Innstilling fra Stjernø-utvalget NOU 2008:3 Sett under ett.
Ny struktur i høyere utdanning

Dato:24.04.08

Høring fra Høgskolen i Buskerud

Innstilling fra Stjernø-utvalget NOU 2008:3 Sett under ett. Ny struktur i høyere utdanning

Det vises til brev fra departementet datert 28.01.08 vedrørende høring og utvalgets innstilling levert 22.01.08. Departementet ønsker at kommentarene redigeres i samsvar med kapitelinndelingen i innstillingen, og at det spesielt gis kommentarer til:

- Situasjonsbeskrivelse av utviklingstrekk og hovedutfordringer i norsk høyere utdanning, jf kap. 5
- Forståelse av utviklingstrekk og hovedutfordringer i norsk høyere utdanning, jf kap. 5
- Spredning i forskerutdanning i Norge
- Kvalitet i profesjonsutdanningene ved høyskolene
- Konsentrert satsning innen forskning
- Syn på svar og løsninger som utvalget drøfter
- Nasjonal styring i forhold til institusjonenes autonomi

Oppsummering

- Høgskolen støtter en modifisert prosess- og differensieringsmodell basert på frivillighet.
- Høgskolen mener at antall institusjoner ikke bør begrenses til 8 – 10, men at antallet er åpent avhengig av hva de faktiske sonderinger mellom de ulike institusjonene fører til.
- Høgskolen støtter langsiktige avtaler med departementet hvor det gis konkrete oppdrag og styringssignal på overordnet nivå.
- Høgskolen mener de utfordringer som utvalget synliggjør for sektoren, må kunne løses med et sett av virkemidler, også gjennom revisjon av eksisterende rammebetingelser, og uten nødvendigvis med vidtfavnende strukturtiltak. Høgskolen savner en mer dokumentert og forskningsbasert begrunnelse for at utvalgets hovedløsning, som innebærer fusjoner og store organisasjoner, er svaret på problemer med faglig kvalitet i forskning og utdanning.
- Høgskolen mener at størrelse, som mål på et studiesteds eksistens, ikke alene avgjøres av antall studenter, men at også regionalt behov for arbeidskraft, samarbeid og nærhet til trendsettende og bærende næringsliv, høy kvalitet og relevans for arbeidslivet, produktivitet og stabil rekruttering må tillegges vekt. Høgskolen støtter derfor ikke utvalgets forslag om minstestørrelse på studiesteder, eksempelvis 1500 studenter (helårsekvivalenter).

- Høgskolen savner vurderinger knyttet til administrasjon og administrative konsekvenser. Administrasjon og administrative ordninger vil være av vital betydning dersom institusjonsstrukturen skal endres.
- Høgskolen støtter at styret skal ha enhetlig ledelse og ekstern styreleder. Som konsekvens av det mener høyskolen at rektor må være tilsatt. Høgskolen gir tilslutning til at den enkelte institusjon kan velge styremodell.
- Høgskolen gir tilslutning til utvalgets forslag til nye kriterier for universitetsdannelse og at det foreslås å likestille de høyere utdanningsinstitusjonene når det gjelder akkreditering av mastergarder.
- Høgskolen støtter at forskerutdanningen normalt gjennomføres som strukturerte opplegg og at det gis støtte til tilleggsfinansiering gjennom forskerskolene.
- Høgskolen mener at ordningen med rammeplaner for profesjonsutdanningene må videreføres, men at slik ordning kan avvikles for videreutdanninger. Rammeplanene må i tillegg være av overordnet karakter, ha langsiktighet og forutsigbarhet og gi mulighet for fleksibilitet og profilering
- Høgskolen støtter et finansieringssystem som er stabilt og langsiktig. Dagens inndeling synes hensiktsmessig, men basisbevilgningen må være synlig og forståelig. Høgskolen støtter derfor at basiskomponenten dekomponeres med synlige kostnadsbærere.
- Høgskolen er enig i at profesjonsutdanningene må styrkes gjennom eget kompetanseutviklingsprogram og at det etableres sentre for fremragende profesjonsutdanning og sentre for fremragende undervisning.
- Høgskolen mener at det er viktig at den autonomi som ligger til grunn i dagens lovverk ikke svekkes. Høgskolen slutter opp om at det er behov for endringer, men for at endringene skal få legitimitet og oppslutning i sektoren, må de ha tilstrekkelig finansiering og det må være frivillighet for å nå omforente løsninger.

1. Situasjonsbeskrivelse av utviklingstrekk og hovedutfordringer:

Høgskolen deler i hovedsak utvalgets beskrivelse av utviklingstrekk og hovedutfordringer. Utvalget fokuserer særlig på fragmentert struktur, fragmentert forskerutdanning, liten grad av arbeidsdeling med hensyn til fagområder og for svakt samarbeid med arbeids- og næringsliv.

I et fremskrevet scenario med basis i dagens ordning vil Høgskolen i Buskerud være utsatt, selv om søkergrunnlag og produktivitet er rimelig god sammenlignet med høyskolesektoren for øvrig. Høgskolen er derfor enig i at tiltak er påkrevet for å sikre et fortsatt godt utdanningsnivå i vår region.

Dagens utdanningsinstitusjoner og studiesteder:

2. Forståelse av utviklingstrekk og hovedutfordringer:

Det er mye fokus på utviklingen ved høyskolene. Høyskolene har tilpasset seg mål- og resultatstyringen nedfelt i Stortingets behandling av ny, felles lov for sektoren. Høyskolenes utvikling av studietilbud, forskningsaktiviteter og kompetanseutvikling er et resultat av dette.

Høgskolen mener at spørsmål om fragmentering derfor i for stor grad er knyttet til denne utviklingen, og savner en tilsvarende gjennomgang og beskrivelse av universitetssektoren. Det kan sannsynligvis gis tilsvarende kommentarer om små og fragmenterte fag og forskningsmiljøer, lav gjennomstrøming og kandidatproduksjon også for denne delen av sektoren.

Utvalget har ikke helt fanget opp at dagens studenter i større grad forventer fleksibilitet og valgmuligheter ut over lavere grad ved et studiested, også ved høyskolene. Dette forsterker konkurransen om studentene i tillegg til økt tilbøyelighet mot urbane strøk. Mastertilbud innen prioriterte profesjonsutdanninger er således særdeles viktig for å styrke rekrutteringen til profesjonsutdanningene.

Tilsvarende er mastertilbud en forutsetning for samarbeid med et krevende næringsliv, både for å kunne tilby næringslivet den kompetanse som er etterspurt, men også derigjennom å komme i inngrep med industrien om utviklingsprosjekter, forskningssamarbeid og felles tiltak innen kompetanseutvikling. Høgskolen i Buskerud har erfart dette blant annet gjennom samarbeid med teknologibedriftene på Kongsberg, Elektroteknisk nettverk i Drammensregionen, reiselivsbransjen, Buskerud Fylkeskommene og med helse- og utdanningsinstitusjonene i regionen.

Høgskolen deler således ikke utvalgets betraktninger vedrørende utviklingen i høyskolesektoren som uheldig for samfunnsoppdraget. Dynamikken i høyskolesektoren har vært positiv for

samfunnet, som har fått mer enn forventet i forhold til samfunnets ressursinnsats. Videreutviklingen kan styrkes gjennom erkjennelse av oppnådd endring i sektoren.

3. Spredning i forskerutdanningen

Høgskolen er enig i at forskeraktivitet og forskerutdanning kan være fragmentert og at kvalitet og kvantitet må bedres i deler av sektoren. Samarbeid i nettverk og på tvers av sektorgrenser kan bidra på dette området, herunder strukturerte opplegg som forskerskoler. Endrede krav til universitetsbegrepet, krav til bredde, omfang og produksjon innen forskerutdanning vil også kunne gi merverdi både i forhold til opplegg og kvalitet på den enkelte doktorgrad.

4. Kvalitet i profesjonsutdanningene

Kvalitet i profesjonsutdanningene henger i stor grad sammen med kompetanse og kvalitet i fagstaben. Mastergrader og, på sikt doktorgrader, bidrar til å utvikle fagstaben gjennom økt forskningsaktivitet og samarbeid med relevant næringsliv og praksisfelt. Det er derfor ikke noen motsetning mellom å tilby gode profesjonsutdanninger, og samtidig ha en rimelig balanse mot høyere grads studier. Dette medfører også at slike miljøer gir økt konkurransekraft mot forskningsprogrammer og i samarbeid med arbeidsliv og relevante myndighetsområder (kommuner, fylkeskommune og departementer).

5. Konsentrert satsning innen forskning

All høyere utdannings skal være forskningsbasert. Det betyr at forskningsinnsatsen i Norge må stimuleres, ikke minst i forhold til høyskolene og profesjonsområdene. Dette vil gjelde uansett hva slag struktur eller tiltak som settes i gang. Insentiver og program rettet mot profesjonsforskning og næringsrettet innovasjon kan inngå som del av nødvendig aktivitet for å nå samfunnets forskningsmål på 1 % i offentlig sektor. Forskningssatsningen kan ikke være del av et nullsumsspill.

6. Utvalgets forslag til løsninger:

Institusjonsstruktur:

Av utvalgets ulike modeller for ny struktur, støtter høyskolen en modifisert prosess- og differensieringsmodell, basert på frivillighet. Høgskolen støtter ikke enkelte av de premisser som ligger til grunn for utvalgets modell, herunder rådgivende organ for profilering, diversitet og konsentrasjon, strategisk tildeling. Høgskolen mener at dette er oppgaver som kan håndteres av den enkelte institusjon i dialog med departementet, etter samfunnsoppdraget gitt av Stortinget.

Høgskolen støtter langsiktige avtaler med departementet hvor det gis konkrete oppdrag og styringssignal på overordnet nivå. Styringsdialogen med departementet må få et mer overordnet nivå enn dagens detaljerte mål- og resultatstyring.

Høgskolen mener at antall institusjoner ikke bør begrenses til 8 – 10, men at antallet er åpent avhengig av hva de faktiske sonderinger mellom de ulike institusjonene fører til. Det vises til utvalgets forslag til kriterier for å kunne bli universitet. Resultater av slike prosesser kan være en kombinasjon av forpliktende nettverk med enkelte institusjoner og konkret fusjon med institusjon(er) der det kan oppnås faglige gevinster, og hvor geografien er håndterbar.

Det betyr at de utfordringer som utvalget synliggjør for sektoren må kunne løses med et sett av virkemidler, også gjennom eksisterende rammebetingelser, og uten nødvendigvis med vidtfnavnende strukturtiltak. Frivillighet kan bidra til å redusere uro knyttet til endringer, og bidra til at oppmerksomheten kan rettes mot de gode, faglige tiltakene som utvalget foreslår. Høgskolen savner en mer dokumentert og forskningsbasert begrunnelse for at utvalgets hovedløsning, som innebærer fusjoner og store organisasjoner, er svaret på problemer med faglig kvalitet i forskning og utdanning.

Høgskolen i Buskerud

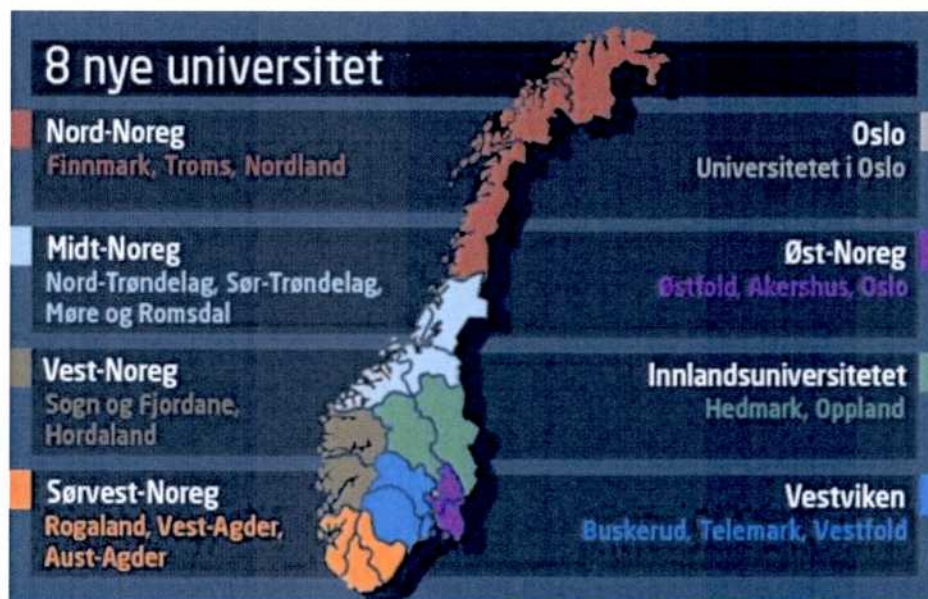
Høgskolen mener at et studiesteds berettigelse ikke alene skal avgjøres av antall studenter, men at også momenter under må tillegges vekt:

- regionalt behov for arbeidskraft
- samarbeid og nærhet til trendsettende og bærende næringsliv
- høy kvalitet og relevans for arbeidslivet
- produktivitet (studiepoengsproduksjon, kandidatproduksjon, FoU-produksjon)
- stabil rekruttering

Som utgangspunkt ser ikke Høgskolen i Buskerud grunnlag for å legge ned noen av våre studiesteder. Dette begrunnes med god produktivitet og ovennevnte faktorer.

Høgskolen i Buskerud er allerede i dialog med Høgskolen i Vestfold vedrørende sonderinger med sikte på fremtidig universitetsdannelse. Høgskolen er også i dialog med et utvidet samarbeid med Universitetet for Miljø- og Biovitenskap og Høgskolen i Østfold (omtalt som Oslofjordalliansen). Høgskolen i Buskerud konstaterer at Høgskolen i Telemark ønsker å utvikle seg mot universitet for egen regning, men forutsetter fortsatt samarbeid med denne institusjonen (på eksisterende og eventuelt nye områder).

Eksempel: utvalgets forslag på flercampus-modell :

Høgskolen savner vurderinger knyttet til administrasjon og administrative konsekvenser. Administrasjon og administrative ordninger vil være av vital betydning dersom institusjonsstrukturen skal endres. En samordning av administrative tjenester på tvers av nåværende institusjonsgrenser vil bidra til at administrasjonene profesjonaliseres ytterligere.

Styring og ledelse i universitets- og høyskolesektoren

Høgskolen slutter seg til utvalgets forslag om enhetlig ledelse og ekstern styreleder.

Høgskolen ser problemer med at valgt enhetsleder skal være ansvarlig for økonomi og administrasjon, eventuelt til hva slags prosess som kan benyttes ved eventuell fratredelse fra vervet dersom institusjonen skulle finne det nødvendig.

Høgskolen mener at rektor, som institusjonens øverste leder, ikke kan være medlem av styret.

Høgskolen mener dette vil være å innføre en uheldig dobbeltrolle for institusjonens ledelse, både å være saksforberedende til styret og direkte deltaker i beslutningene i styret. Det er et sunt forvaltningsprinsipp at den som foreslår vedtak, ikke deltar i beslutningene.

Høgskolen støtter at styret skal ha ekstern styreleder. En ekstern styreleder vil tilføre institusjonen viktig leder- og beslutningskompetanse. Ekstern styreleder vil kunne heve seg over særhensyn innad i institusjonen, som i mange tilfeller vil være tilstede når de vanskelige beslutningene må tas. Ekstern styreleder vil også være ansvarlig overfor eier, og vil fylle en slik rolle på en annen og bedre måte, enn en valgt rektor fra egen institusjon.

Utvalget åpner for to likeverdige modeller for styresammensetning. Høgskolen har erfaring fra begge modeller, foretrekker modellen der ingen enkeltgrupper har flertall, men er enig i at det skal være opp til institusjonene å avgjøre dette. Det er viktig med god prosess mellom institusjonen og departementet vedrørende utvelgelse av eksterne styremedlemmer. De eksterne styremedlemmene må ha kompetanse og nettverk som kan bidra til å styrke institusjonens samfunnsoppdrag. Høgskolen støtter at styret ikke bør ha flere medlemmer enn dagens elleve.

Høgskolen er enig i at styret selv fastsetter virksomhetens interne organisering på alle nivåer.

Høgskolen legger til grunn at lik organisasjonsform gjennomføres på samme nivå. Høgskolen er enig i at avdelingsnivået utformes etter likeartede virksomheter og utdanningstilbud. Høgskolen er enig i at en større enhet ikke skal føre til et ekstra nivå ut over eksisterende organer. De bør ikke være egne styringsorgan knyttet til de enkelte studiestedene. Det er tvert imot særdeles viktig med kortest mulig vei fra øverste ledelse og til fagmiljøene. Tilsatt rektor og tilsatte dekaner vil sikre dette.

Administrasjonen må organiseres for å imøtekomme behov for tjenester både for fagnivået og studiestedsnivået. Det må understrekes at dette vil være en krevende prosess å få slik organisering av administrasjonen på plass. Utredningen er svært mangelfull vedrørende administrative forhold, både med hensyn til begrunnelser for endring og konsekvenser av foreslåtte tiltak. En vesentlig faktor ved endringer er at administrasjon settes i stand til å kunne understøtte både strukturelle og administrative grep.

Kriterier for akkreditering som universitet

Høgskolen er enig i utvalgets vurderinger og begrunnelser for å endre kriteriene for akkreditering som universitet:

- Selvstendig rett til å tildele minimum én doktorgrad
- Må ha minst 5000 studenter, heltidsekvivalenter
- Stabil forskerutdanning, gitt antall kandidater pr. år

Høgskolen slutter seg til de synspunkter som utvalget gir for å legge en europeisk norm for universitet til grunn med minimum at det gis én doktorgrad ved institusjonen. Høgskolen er enig at dagens kriterier har ført til en uønsket utvikling av svært smale doktorgradsutdanninger med svak

rekruttering. Doktorgradsutdanninger med bred rekruttering og stabil gjennomføring over år vil være en bedre ordning for fremtidig utvikling av doktorgradsområder.

Utvalget foreslår å likestille de høyere utdanningsinstitusjonene når det gjelder akkreditering av mastergarder. Høgskolen slutter seg til dette. Slike utvidede fullmakter må følges opp gjennom rutiner og prosedyrer for å sikre nødvendig kvalitet.

En styrket forskerutdanning:

Høgskolen støtter at forskerutdanningen i Norge normalt gjennomføres som strukturerte opplegg og at det gis støtte til tilleggsfinansiering gjennom forskerskolene. Når forskerskolene skal etableres, må det vises fleksibilitet med hensyn til minimumsstørrelse og plassering slik at kompetanseoppbygging kan oppnås i mindre fagområder. Organiseringen må være nettverksbasert slik at faglig fordypning kan skje ute på den enkelte institusjon.

Finansieringssystemet for universiteter og høyskoler

Høgskolen støtter et finansieringssystem som er stabilt og langsiktig. Dagens inndeling synes hensiktsmessig, men basisbevilgningen må være synlig og forståelig. Høgskolen støtter derfor at basiskomponenten dekomponeres med synlige kostnadsbærere, herunder studentkategorier i henhold til registrerte studenter. Finansieringssystemet må oppdateres i forhold til et foreldet utgangspunkt fra 2001. Eventuelle skjevheter må rettes opp, "hvileskjæret" må rettes opp.

Høgskolen slutter seg ikke til strategiske bevilgninger ut over det som er gjeldende som tiltak utenfor rammen. Høgskolen støtter heller langsiktige avtaler fremfor den foreslåtte strategiske undervisningskomponenten.

Den resultatbaserte forskningskomponenten må i større grad tilpasses aktiviteter knyttet til profesjonsutdanningene. Innføring av kandidater som indikator under undervisningskomponenten er høyskolen positiv til, men ønsker ikke å endre indikatoren for studiepoengsproduksjon.

Sats for studentmobilitet fremmer ikke institusjonenes arbeid for økt internasjonalisering. Insentiver for dette området må utredes nærmere, herunder støtte for å gi utdanningstilbud på engelsk (eller andre språk).

Høgskolen understreker at det gis støtte til at det innføres et system med langsiktige avtaler. Framtidig finansieringssystem må utredes nærmere. Slike endringer må ikke forverre institusjonenes økonomi, særlig ikke små institusjoner som med dagens ordning allerede har en meget stram økonomi.

Små studiesteder

Høgskolen er enig at det skal være en god regional balanse i studietilbud og kompetanse. Dette innebærer at det må være samsvar mellom lavere grads studier, herunder profesjonsutdanninger og mastergradsstudiene. Mastergradsstudier, som en direkte påbygging til profesjonsutdanningene, er nødvendige for å bygge sterke fagmiljøer. Slike miljøer kan igjen spille en rolle innen innovasjon og næringsutvikling regionalt.

Høgskolen vil påpeke at sterke fagmiljøer kan bestå både av personell fra utdanningsinstitusjonene og næringslivet. Slikt samarbeid kan inngå i forskningsallianser, i Center of Expertise, i bachelor- og mastergrader der næringslivet og helsetjenesten benyttes som læringsarena.

Høgskolen er enig i at små studiesteder må oppvise god produktivitet og ha stabil rekruttering både av studenter og faglig ansatte. Slike studiesteder må være særlig opptatt av å bidra til utvikling av arbeids- og næringsliv i regionen.

Dimensjonering, arbeidsdeling og ansvar for små og utsatte fag

Høgskolen er enig i at prognoser vedrørende behov for arbeidskraft og utdanning ofte slår feil. Dersom forventet økning i studenttall følges opp gjennom tildeling av studieplasser, vil det være viktig å ha en langsiktig plan for å imøtekomme behovet for utvalgte utdanninger. Det er viktig å møte den økende misstilpasning mellom behovene i arbeidslivet og ungdommens utdanningsvalg med konstruktive tiltak. Slike tiltak kan også styrke små og utsatte fag.

Høgskolen er enig i at studentenes etterspørsel skal være styrende for den samlede kapasiteten av studieplasser, men dimensjonering innen utdanningsområdene må ha nasjonal styring. Dette ser særlig ut til å gjelde realfag, ingeniørutdanning, lærer- og helsefagsutdanning. Utvalget ser ut til å legge for stor vekt på spesialisering og arbeidsdeling. Regionene må ha tilgang til kvalifisert arbeidskraft gjennom profesjonsutdanninger fordelt over hele landet.

Universitet på internasjonalt nivå

Høgskolen støtter ordning med sentre for fremragende forskning og sterkere satsnings på forskerskoler. Høgskolen er enig i at det bør skje en målrettet styrkning av nasjonalt, prioriterte forskningsområder, men ikke bare ved universitetene. Høgskoler kan også ha forskningsområder som er unike og med nasjonal spisskompetanse. Utvalgets forslag om å satse på miljøer som er "nest best" for å gi slike miljøer mulighet for å heve seg, er positivt.

Styrking av profesjonsutdanningene i høyskolene

Høgskolen er enig i at profesjonsutdanningene må styrkes gjennom eget kompetanseutviklingsprogram og at det etableres sentre for fremragende profesjonsutdanning.

Høgskolen mener at ordningen med rammeplaner for profesjonsutdanningene må videreføres, men at slik ordning kan avvikles for videreutdanninger. Rammeplanene må i tillegg være av overordnet karakter, ha langsiktighet og forutsigbarhet og gi mulighet for fleksibilitet og profilering. Det forutsettes at europeisk kvalifikasjonsprogram innføres.

Sentre for fremragende undervisning

Høgskolen støtter at det opprettes sentre for fremragende undervisning begrunnet i at oppmerksomhet mot kvaliteten undervisningen i høyere utdanning vektlegges og at undervisning og forskning sidestilles som oppgaver ved universiteter og høyskoler.

Universitetenes og høyskolenes regionale betydning

Høgskolen støtter at det utvikles indikatorer som systematisk kan måle og evaluere institusjonenes virksomhet, og at det stimuleres til økt samarbeid gjennom langsiktige avtaler med departementet, gjennom å utvikle nærings-phd, og bedriftsmastergrader og etablere programmer for å styrke innovasjon i regionalt næringsliv

Internasjonalisering i høyere utdanning

Høgskolen støtter at bevilgningen til internasjonalisering økes. Dagens ordning er økonomisk ugunstig for institusjonene. Det må gis insentiver for at avtaler med utenlandske institusjoner må være mer enn studentmobilitet.

Etniske minoriteters deltagelse i høyere utdanning

Høgskolen er enig i påviste utfordringer knyttet til rekruttering, gjennomføring og overgang fra høyere utdanning til arbeidsmarkedet. Høgskolen har en relativt stor andel med flerkulturelle studenter. Høgskolen har oppmerksomhet mot dette i utdanningsprogrammene, som lærerutdanning og sykepleierutdanning, og i egne forskningsprosjekter. Det vil være nødvendig med egne insentiver på dette området.

Situasjonen for funksjonshemmede i høyere utdanning:

Høgskolen ser det som rimelig å rapportere slike forhold til styret, gjennom rapport fra institusjonenes læringsmiljøutvalg. Det kan sikkert være behov for å presisere reglene for universell utforming.

Likestilling

Høgskolen er generelt negativ til bruk av kvotering i ulike sammenhenger som virkemiddel. Høgskolen mener at likestilling i ledelse og faglig/administrative stillinger kan oppnås ved å bruke andre virkemidler, som systematisk kompetanseheving og generell motivasjon. Høgskolen er mer opptatt av kjønnsbalansen i studiene, særlig innen teknologiske utdanninger.

En mer kunnskapsbasert utdannings- og forskningspolitikk

Utvalget peker på at:

- Forskningsinnsatsen for svak, fragmentert og uoversiktlig
- Forsker for lite på seg selv
- Foreslår at de samlede midlene til utdanningsforskning må økes

Høgskolen er enig i at det må utarbeides systematiske kunnskapsoversikter innenfor forskning om høyere utdanning og at institusjonene selv initierer slik forskning for egen del.

Kvalitetsreformen oppfordret institusjonene til nye læringsformer og vurderingsformer. Forskning knyttet til studentenes læringsutbytte, frafall, forholdet mellom teori og praksis, kandidatenes relevans i arbeidsmarkedet o.s.v. er av vital betydning for å utvikle kvalitativt bedre utdanninger. Utvalgets forslag om 10 millioner til utdanningsforskning synes derfor alt for lite i denne sammenheng.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Økonomiske konsekvenser av foreslåtte tiltak:

• Strukturtiltak	300 - 400 mill
• Styrket kompetanse i profesjonsutdanningene	50 – 100 mill
• Forskerutdanning	300 mill
• Sentre for fremragende undervisning	50 – 100 mill
• Forskning om høyere utdanning	10 mill

Det må foretas en totalvurdering av kostnader knyttet til foreslåtte tiltak. For at endringer av denne karakter kan gjennomføres, må sektoren tilføres tilstrekkelig midler. En fullstendig strukturendring medfører de største kostnadene.

Høgskolen mener at dersom det må foretas prioriteringer i henhold til kostnadsoverslagene over, bør strukturtiltak begrenses til frivillige tiltak, og ikke som en total, nasjonal endring. Det er særdeles viktig at de øvrige områdene styrkes gjennom de foreslåtte tiltakene.

Administrative konsekvenser.

En omlegging til institusjonelt samarbeid i store enheter vil ha betydelige planleggings- og implementeringskostnader. Behovet for ressurser til forberedelse og implementering av ny struktur, felles kultur og arbeidsmåter, felles og like systemløsninger må tilføres som friske midler og øremerkes. Det blir viktig å starte kartleggingsarbeid for å utnytte og identifisere stordriftsfordeler.

Det vil organisatorisk og ledelsesmessig være en større utfordring å administrere og understøtte store enheter lokalisert på flere studiesteder. Dette krever fokus på kompetanse- og organisasjonsutvikling forut for, og under implementering av ny struktur.

Planlegging og gjennomføring av ny organisasjonsform for administrasjon og forvaltning av de nye institusjonene må prioriteres høyt og midler må stilles til rådighet. Virksomheten må kunne tilrettelegge for at eventuelle strukturelle endringer kan skje på en forvaltingsmessig forsvarlig måte, samtidig som støtte- og servicenivået til kjernevirksomheten opprettholdes.

7. Nasjonal styring i forhold til institusjonenes autonomi

Høgskolen mener at det er viktig at den autonomi som ligger til grunn i dagens lovverk ikke svekkes. Samtidig er høgskolen enig i at det skal stilles krav til at tildelte ressurser utnyttes best mulig, og i samsvar med samfunnsoppdraget nedfelt i offentlige styringsdokumenter.

Sterkere politisk styring bør gjennomføres gjennom bevist satsning rettet mot sektoren, enten det er i form av økning av studieplasser til utdanninger der det er behov for kvalifisert arbeidskraft, eller støtte til forskning, innovasjon og samarbeid med samfunns- og arbeidsliv. Høgskolen ønsker langsiktig planlegging for sektoren, og ønsker derfor ikke en kortsiktig, strategisk tildeling som det må konkurreres om i hvert statsbudsjett. Det er allikevel behov for å se på prinsippene for budsjettets inndeling, jf tidligere kommentarer.

8. Sluttkommentarer

Høgskolen vil berømme uvalget for en omfattende og god utredning om høyere utdanning i Norge, selv om enkelte områder kunne vært omtalt og begrunnet nærmere.

Utvalget reiser sentrale problemstillinger for sektoren. I utvalgets innstilling er det en rekke forslag til tiltak som skaper debatt ut over sektoren selv, og som vil kunne føre til positive endringer.

Høgskolen slutter opp om at det er behov for endringer, men for at endringene skal få legitimitet og oppslutning i sektoren, må de ha en tilstrekkelig finansiering og det må være frivillighet til å nå omforente løsninger.